

Informace pro obce

Konání zasedání zastupitelstev obcí v období od 9. října 2020 do 25. října 2020 včetně

I.

Nouzový stav

- Usnesením vlády č. 957 ze dne 30. 9. 2020, publikovaným pod č. 391/2020 Sb., vyhlásila vláda na dobu od 00:00 hodin dne 5. října 2020 na dobu 30 dnů **nouzový stav** (podle čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky).
- V návaznosti na vyhlášení nouzového stavu vláda na své schůzi dne 8. října 2020 přijala krizová opatření ve smyslu § 5 písm. b) až e) a § 6 odst. 1 písm. b) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, týkající se **konání hromadných akcí**.
- **Tato (dále uvedená) krizová opatření se týkají i jednání zastupitelstev a dalších obecních orgánů.**

II.

Vyhlášená krizová opatření

1) Pro období od 9. 10. 2020 do 11. 10. 2020 (včetně)

- **Usnesení vlády ze dne 8. 10. 2020, č. 995, publikované ve Sbírce zákonů pod č./2020 Sb., se v bodě I. 1. zakazuje se stanovenými výjimkami konat hromadné akce konané v počtu vyšším než deset osob ve vnitřních prostorech staveb a v počtu vyšším než dvacet osob ve vnějších prostorech.**
- **Tento zákaz se nevztahuje mj. na schůze, zasedání a podobné akce ústavních orgánů, orgánů veřejné moci, soudů a jiných veřejných osob, které se konají na základě zákona, s účastí veřejnosti nepřevyšující sto osob s tím, že mezi jednotlivými zástupci veřejnosti je rozestup alespoň 2 metry a každý z nich má určeno místo k sezení, na kterém se převážně zdržuje.**

2) Pro období od 12. 10. 2020 do 25. 10. 2020 (včetně)

- **Usnesení vlády ze dne 8. 10. 2020, č. 996, publikovaným ve Sbírce zákonů pod č./2020 Sb., se v bodě I. 1. zakazuje se stanovenými výjimkami konat hromadné akce konané v počtu vyšším než deset osob ve vnitřních prostorech staveb a v počtu vyšším než dvacet osob ve vnějších prostorech.**
- **Tento zákaz se nevztahuje mj. na schůze, zasedání a podobné akce ústavních orgánů, orgánů veřejné moci, soudů a jiných veřejných osob, které se konají na základě zákona, s účastí veřejnosti nepřevyšující sto osob s tím, že mezi jednotlivými zástupci veřejnosti je rozestup alespoň 2 metry a každý z nich má určeno místo k sezení, na kterém se převážně zdržuje.**

Poznámka: Ačkoli pro období 9. až 11. 10. 2020 a 12. až 25. 10. 2020 platí odlišná krizová opatření (usnesení vlády č. 995 a 996), z hlediska zasedání zastupitelstev vyplývají z těchto krizových opatření identické podmínky pro jejich konání.

III.

Nadále platná mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví

- Usnesení vlády č. 391 o vyhlášení nouzového stavu (bod IV.) výslovně stanoví, že **dosavadní vydaná a platná ochranná a mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví nejsou tímto vyhlášením nouzového stavu dotčena.**
- Z těchto mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví je třeba poukázat na mimořádné opatření **Ministerstva zdravotnictví ze dne 17. 9. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-35/MIN/KAN¹**. Toto mimořádné opatření:
 - Všem osobám (až na stanovené výjimky) s účinností ode dne 18. září 2020 od 00:00 do odvolání tohoto mimořádného opatření **zakazuje pohyb a pobyt bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa)** jako je respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének, **ve vnitřních prostorech staveb a v prostředcích veřejné dopravy.**
 - Z hlediska průběhu zasedání zastupitelstev lze poukázat na výjimku upravenou v odstavci 2 písm. o) tohoto mimořádného opatření, podle něhož se tato povinnost nevztahuje na *zaměstnance a osoby v obdobném postavení včetně ústavních činitelů po dobu, kdy vykonávají práci na jednom místě, pracuje-li taková osoba ve vzdálenosti nejméně 2 metry od jiné osoby. Za tyto osoby je přitom možné považovat členy zastupitelstva obce v průběhu zasedání zastupitelstva.*

IV.

Konání zasedání zastupitelstev obci po 9. 10.2020 na základě shrnutí výše uvedených podmínek

Z hlediska podmínek pro konání zasedání:

1. **Zasedání zastupitelstva se od 9. 10. 2020 do 25. 10. 2020 (včetně) konají za obvyklých podmínek stanovených zákonem o obcích.**
2. **Na zasedání zastupitelstva se dále vztahuje omezení účasti veřejnosti v počtu max. 100 osob, přičemž mezi zástupci veřejnosti musí být rozestup nejméně 2 metry a každý musí mít místo k sezení, na kterém se převážně zdržuje². Tzn., že zasedání se nemůže účastnit více než 100 osob z řad veřejnosti.**

¹ <https://koronavirus.mzcr.cz/wp-content/uploads/2020/09/Mimoradne-opatreni-noseni-ochrannych-prostredku-dychacich-cest-s-vyjimkami-s-ucinnosti-od-18-9-2020-do-odvolani.pdf>

² Krizové opatření č. 392/2020 Sb.

Do „veřejnosti“ se nezapočítávají členové zastupitelstva (nejde o zástupce veřejnosti), ani obslužný personál (zaměstnanci organizující zasedání či účastníci se v rámci plnění pracovních povinností pro obec na zasedání zastupitelstva).

3. Dále se na jednání zastupitelstva vztahuje specifická povinnost pro osoby účastníci se zasedání užít ochranu dýchacích cest („roušku“ apod.), pokud se jednání koná ve vnitřních prostorech staveb³.

Předepsanou ochranu dýchacích cest musejí užít:

a) členové zastupitelstva nebo zaměstnanci účastníci se zasedání v rámci plnění pracovních povinností, pokud mezi nimi není dodržen rozestup 2 metrů (je-li rozestup dodržen, ochranu mít nemusejí, byť ji lze doporučit).

b) ostatní účastníci zasedání (veřejnost), a to za všech okolností.

Z hlediska účastníků zasedání:

Členové zastupitelstva a zaměstnanci obce :

1. Členové zastupitelstva a zaměstnanci obce účastníci se zasedání při výkonu svých pracovních povinností nemusejí mít rozestupy 2 metry (lze je však doporučit).
2. Nemusejí mít ochranu dýchacích cest (roušky), pouze pokud je mezi nimi rozestup alespoň 2 metry.

Ostatní účastníci (veřejnost) :

3. Ostatní účastníci (veřejnost) musejí mít roušky za všech okolností, musí mezi nimi být rozestup alespoň 2 metry a každý z nich musí mít určeno místo k sezení, na kterém se převážně zdržuje.
4. Z řad veřejnosti se může účastnit maximálně 100 osob.

Poznámky:

- Povinnost zajistit ochranu dýchacích cest má každý účastník zasedání sám. Není povinností obce tuto ochranu zajistit sama (může tak ovšem učinit např. poskytnutím ochranných prostředků).

³ Ministerstva zdravotnictví ze dne 17. 9. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-35/MIN/KAN.

- Dále je nutné zohlednit případné specifické požadavky, které by pro konkrétní kraj (či jeho část) stanovila mimořádná opatření jednotlivých krajských hygienických stanic.
- Obecně se neuplatní ani povinnost rozestupů mezi účastníky, byť není vyloučeno, aby rozestupy v rámci vlastního organizačního opatření stanovila sama obec.

x x x

2) Otázky a odpovědi

Lze zasedání uskutečnit i mimo budovu obecního úřadu?

- **Zákon o obcích stanoví požadavek, aby se zasedání konalo v územním obvodu obce (§ 92 odst. 1).** Může se konat v jednací místnosti, ale i kdekoliv v obci (kulturním sále, kinosále apod.). Není vyloučeno ani konání tzv. „venku“, tedy mimo jednací místnost.

Jak postupovat, pokud kvůli hygienickým (bezpečnostním) preventivním opatřením není zajištěna účast všem zájemcům z řad veřejnosti?

- Zákon o obcích sice v § 93 odst. 3 stanoví požadavek veřejnosti zasedání zastupitelstva. Ta však nespočívá v nároku každého, kdo má zájem se zasedání zúčastnit, aby mu tato účast byla umožněna. Zásada veřejnosti totiž má i své faktické limity dané např. kapacitou jednací místnosti nebo bezpečnostními opatřeními. Nesmí se však jednat o cílené jednání ze strany obce (volba co nejmenší místnosti pro jednání s cílem vyloučit veřejnost). Současně musí být umožněna alespoň přiměřená účast veřejnosti (zcela ji z tohoto důvodu vyloučit nelze, když je povinností obce zajistit takové místo konání, kde bude moci být veřejnost v přiměřené míře účastna).

Není vyloučeno, **aby v případě osobní účasti došlo k oddělení členů zastupitelstva obce a od ostatních osob vhodnými prostředky** např. jejich účastí v oddělené místnosti nebo konání zasedání v otevřeném prostoru, tak, aby byla zachována možnost uplatňovat zákonná práva spojená s účastí na jednání zastupitelstva. Z § 93 odst. 3 zákona o obcích totiž nelze dovodit, že zástupci veřejnosti musí být za všech okolností fyzicky přítomni v jednací místnosti. Účast veřejnosti na zasedání zastupitelstva lze zajistit přijetím jiných vhodných opatření, jsou-li pro takový postup s ohledem na konkrétní okolnosti objektivní legitimní důvody.

Není-li člen zastupitelstva účasten jednání s ochranou úst a nosu, lze jej vykázat ze zasedání?

- Pokud se člen zastupitelstva obce dostaví na jednání bez ochrany úst nebo nosu, ačkoli je povinen tuto ochranu užít (srov. výše), nemůže mu z tohoto důvodu být účast na jednání zakázána (nelze jej vykázat z jednací místnosti). V takovém případě nezbyvá než zajistit asistenci Policie České republiky, která dohlíží na dodržování hygienických (bezpečnostních) opatření. Ta zasáhne, pokud jsou splněny podmínky plynoucí z příslušných právních předpisů, zejména ze zákona o Policii ČR.

Jak zajistit osobní účast veřejnosti na zasedání zastupitelstva?

- Podle § 93 odst. 3 zákona o obcích je zasedání zastupitelstva veřejné, přičemž podle § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích mají občané obce (a případně další osoby) právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva stanoviska k projednávaným věcem.

Osobní účast veřejnosti

- Osoby, které se zasedání účastní osobně, musejí mít, pokud by se jednání zastupitelstva konalo ve vnitřních prostorách, **ochranu úst a nosu rouškami či jinými opatřeními a musí mít místa k sezení zachovávající dvoumetrové rozestupy.**
- Proto pokud technické prostředky umožňují, aby se veřejnost aktivně podílela na jednání zastupitelstva, zejména aby mohla sledovat průběh zasedání a uplatňovat své právo vyjadřovat stanoviska ve smyslu § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích, aniž by musely být osoby fyzicky přítomny ve stejné jednací místnosti, k porušení zásady veřejnosti zasedání nedojde.

Distanční účast veřejnosti

- Není vyloučena ani **účast veřejnosti distančně, tzv. na dálku**, mimo jednací místnost (k tomu srov. výše), případně prostřednictvím internetu (videokonference apod.).
- Podmínkou však je, že distanční účast veřejnosti zajistí občanům obce a dalším osobám (§ 16 odst. 2 a 3 a § 17 zákona o obcích) možnost uplatňovat právo vyjádřit na jednání zastupitelstva stanovisko k projednávané věci ve smyslu § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích.**
- Není však možné přijmout takové opatření, při němž by byla účast veřejnosti na jednání zastupitelstva „odkázána“ jen na on-line přítomnost (pouhé sledování). S ohledem na § 93 odst. 3 zákona o obcích musí být umožněna účast i osobám, které se dostaví na jednání fyzicky. V jejich případě je ovšem možné zajistit účast mimo jednací místnost (srov. výše), např. umístěním obrazovky a mikrofону k případnému uplatnění práva podle § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích.

On-line přenosy a záznamy z jednání zastupitelstva?

- Zákon o obcích ani žádné mimořádné opatření neukládají povinnost zajistit on-line přenos se záznamem. Takový postup je však možný, a to za splnění ostatních podmínek.**
- V této souvislosti je vhodné připomenout, že on-line přenosy zasedání zastupitelstva (probíhající v reálném čase bez záznamu) nepodléhají ochraně osobních údajů (nejsou zpracováváním osobních údajů). Na rozdíl od toho při zveřejnění záznamu již bude nutné splnit povinnosti podle GDPR, zejména odstranit ze záznamu osobní údaje, neboť se již jedná o zpracovávání osobních údajů (srov. obecné stanovisko Úřadu pro ochranu osobních údajů ke zpřístupňování záznamů z jednání zastupitelstev č. 2/2013⁴).

⁴ <https://www.uoou.cz/stanovisko-c-2-2013/d-2796>,

Mohou být členové zastupitelstva účastni na jednání zastupitelstva distančně?

- Zákon o obcích vychází z osobní účasti členů zastupitelstva na jednání zastupitelstva, a to v době, kdy jednání probíhá. Z tohoto důvodu není přípustné, aby zastupitelé hlasovali tzv. *per rollam* (tedy aby členové zastupitelstva předem písemně zaslali svá stanoviska k navrženým věcem a svá rozhodnutí).
- Pokud jde o možnost distanční účasti (distančního hlasování), Ministerstvo vnitra s ohledem na určité problematické aspekty aktuálně připravuje změnu zákona o obcích, která by měla podmínky pro distanční účast zastupitelů upravit.

Počítání tříměsíční lhůty pro konání zastupitelstev

- Doba, po níž trvá nouzový stav, tj. nyní doba od 5. 10. 2020 od 0:00 do ukončení, není započítávána do plynutí maximální tříměsíční lhůty pro konání jednotlivých zasedání zastupitelstev, stanovené v § 92 odst. 1 zákona o obcích. Jednotlivá krizová opatření v době nouzového stavu totiž různým způsobem omezují zasedání, přičemž jejich cílem je konat zasedání jen v nezbytných případech. Samo o sobě splnění tříměsíční lhůty takovým nezbytným případem (v porovnání s riziky šíření nákazy COVID-19) nebylo, proto doba trvání nouzového stavu započítána není. Trvat na tom, aby se zasedání konalo i v době nouzového stavu, jen pro splnění této zákonné lhůty, by tedy bylo zcela zjevně proti smyslu nouzového stavu, tedy proti minimalizaci rizik k šíření nákazy.

Příklad: Poslední zastupitelstvo se konalo dne 7. září 2020, nouzový stav byl vyhlášen 5. října 2020. Z devadesátidenní lhůty (zastupitelstvo schází nejméně 1 za 3 měsíce) tak uplynulo pouze 27 dní. Další doba, po níž trvá nouzový stav, tj. nyní doba od 5. 10. 2020 od 0:00 do ukončení, není do plynutí maximální tříměsíční lhůty započítávána.

x x x

3) Jednání jiných kolektivních orgánů

- Žádné mimořádné opatření neupravuje či nevylučuje výslovně podmínky pro jednání ostatních obecních kolektivních orgánů (rady obce, výborů zastupitelstva či komise rady obce). **Pro jejich jednání se tedy uplatní plně výše uvedená obecná mimořádná opatření obdobně, jako na zasedání zastupitelstva (srov. výše).**
- **Není vyloučeno ani případné jednání rady formou videokonference či telekonference.** Zákon o obcích sice konstituuje radu obce jakožto kolektivní orgán, jenž jedná a rozhoduje na svých schůzích (§ 101 odst. 1 a 2), takže podstatou jejího jednání a rozhodování je „přítomnost“ jednotlivých členů rady obce, nicméně přítomnost členů rady může být nejen fyzická, tj. v jednacím místnosti rady, ale i prostřednictvím elektronických zařízení, např. formou on-line videokonference, popřípadě telekonference zabezpečující „přítomnost“ připojených osob v reálném čase. Není však možné korespondenční jednání či hlasování členů rady obce, tedy rozhodování *per rollam*, neboť platně (právně relevantně) mohou hlasovat pouze ti členové rady obce, kteří jsou v okamžiku hlasování přítomni probíhající schůze.

Zpracoval: Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra
Praha, 8. 10. 2020